

И.П.И
Институт за пазарна икономика

ГОДИШЕН ДОКЛАД
за
2018 г.

април 2019 г.

За фондация „Институт за пазарна икономика”	3
Обобщение за 2018 г.....	4
Анализи	4
Застъпническа дейност	8
Публични събития.....	9
Медийни изяви	9
Партньорства.....	10
Финанси	11

За фондация „Институт за пазарна икономика”

Фондация „Институт за пазарна икономика” е официално регистрирана на 15 март 1993 година.

От 2010 г. институтът е юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза.

От 2018 г. институтът е пререгистриран в Търговски регистър и регистър на ЮЛНЦ.

Мисията на ИПИ е да развива и защитава пазарните подходи за преодоляване на предизвикателствата, пред които гражданите на България и в региона се изправят.

Средствата за това са:

- Застъпничество за принципите на индивидуална свобода и пазарна икономика;
- Разпространение на икономическо знание;
- Създаване на среда, в която лесно да се вземат информирани решения.

Целите на ИПИ са да предоставя независима оценка и анализ на политиката на правителството, както и да служи като трибуна за обмяна на възгледи и мнения.

Съвет на ИПИ (към края на 2018 г.)

- Красен Станчев (председател)
- Андрей Евтимов
- Левон Хампарцумян
- Кенет Лефковиц
- Георги Саракостов
- Боряна Димитрова

Екип на ИПИ (към края на 2018 г.)

- Светла Костадинова, изпълнителен директор
- Десислава Николова, главен икономист
- Петър Ганев, старши изследовател
- Зорница Славова, старши икономист
- Калоян Стайков, старши икономист
- Явор Алексиев, старши икономист
- Адриан Николов, икономист
- Петя Георгиева, икономист
- Иван Брегов, правен експерт
- Дора Тодорова, главен счетоводител
- Весела Добринова, офис мениджър

Обобщение за 2018 г.

Важните акценти в работата на ИПИ през 2018 г. бяха:

- Засилване на усилията за съдебна реформа
- Провокиране на дебат и реформи в областта на регионалното развитие и фискалната децентрализация
- Реформа на публичните разходи в посока силно ограничаване, повишаване на ефективността и ефективността, увеличаване на прозрачността и отчетността, приватизация и освобождаване от несвойствени дейности
- Промяна на политиките, влияещи върху човешкия капитал в България – образование, пазар на труда, здравеопазване
- Реформа на секторни политики в посока либерализация, повече конкуренция и пазар.

Екипът на ИПИ участва в различни формати на обсъждане на публични политики:

- Граждански съвет към Висшия съдебен съвет
- Съвет по прилагане на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система към Министерство на правосъдието
- Обществен съвет към Комисия по взаимодействието с неправителствените организации и жалбите на гражданите в Народно събрание на Република България

По покана на неправителствени организации, администрацията и парламента екипът взе участие в десетки обсъждания, работни групи, дискусии и публични събития по разнообразни теми.

Анализи

През 2018 г. ИПИ публикува 21 задълбочени анализа, които изследват актуални теми и предлагат решения, основани на принципите на повече свобода – лична и за предприемачите.

Анализите обхващат публични политики в областта на регионалното развитие, пазара на труда, публичните финанси, здравеопазването, бедността и неравенството, секторни регулации и др.

Всички анализи са достъпни на страницата на ИПИ - <https://ime.bg/bg/analizi/>.

Икономическите центрове в България

Януари 2018

Анализът очертава границите на икономическите центрове в страната – компактни клъстери от общини, основани изцяло на естествените икономически процеси.

Икономически анализ на акцизната политика спрямо тютюневите изделия в България и ефектите върху незаконната търговия (2007-2017)

Януари 2018

Анализът се фокусира върху облагането на цигарите - акцизите, тъй като именно те са специфичният или иначе казано, отличителният данък върху тютюневите изделия и налагат по-голямата тежест – над 60% от крайната цена на цигарите в ЕС се формира именно от акцизите.

Публичност, прозрачност и отчетност на съдебната система

Февруари 2018

Изследването проследява публичността и прозрачността в пет области: бюджет на съдебната власт, предлагане, обсъждане и приемане на актове на Висшия съдебен съвет, ключови решения при кариерното развитие на магистратите и избор на членове на ВСС от квотата на съдиите, прокурорите и следователите, предоставяне на административни услуги за гражданите и бизнеса, законодателен процес при регламентиране работата на съдебната власт и избор на членове на ВСС от квотата на Народното събрание.

Анализ на промените в условията за търговия с електрическа енергия на борсата

Февруари 2018

В края на 2017 г. настъпват сериозни промени в работата на свободния електроенергиен пазар с приемането на промени в Закона за енергетиката. Целта на анализа е да разгледа процеса на изменение и допълнение на законодателната рамка, както и на борсовите правила, с цел оценка на въздействието върху пазара и пазарните участници.

Преглед на препоръките към България относно съответствието на устройството на съдебната власт със стандартите за независимост

Февруари 2018

Прегледът представя препоръките на Комисията за демокрация чрез право към Съвета на Европа (наричана Венецианска комисия), адресирани към българската държава в областта на правосъдието и вътрешния ред. За тази цел препоръките са разделени по отделни теми. Във всяка тема всяка отделна препоръка е подредена по хронология във възходящ ред. Докладът умишлено е лишен от анализ и оценка на препоръките, за да се открие задълбочеността на отделните препоръки.

Пътят към фискална децентрализация

Април 2018

Изследването мотивира и представя предложенията на ИПИ за фискална децентрализация чрез реструктуриране на съществуващата данъчната система.

Как влияят икономическите центрове върху развитието на периферните общини

Април 2018

Изследването се базира на анализа на ИПИ „Икономическите центрове в България“ и търси отговор на въпроса дали се сближават нивата на икономическо развитие в рамките на икономическите центрове.

Доколко професионалното образование отговаря на реалностите в икономиката

Април 2018

Изследването анализира съответствието между професионалното образование и профила на икономиката в различните райони в България в посока отговаря ли то на търсенето на бизнеса.

Присъединяване на България към еврозоната – икономическият поглед

Май 2018

Изследване на ефектите за българската икономика от присъединяване към ERMII и еврозоната.

Правна и институционална рамка на тютюна и тютюневите изделия

Май 2018

Изследването разглежда законовата регламентация на тютюна и тютюневите изделия с цел да се открият основните правни и институционални предизвикателства пред незаконната търговия и контрабандата на тютюневите изделия в страната.

Регионални профили: препоръки за развитие 2018

Юни 2018

Изданието представя водещите проблеми на регионалното развитие, както и препоръките на ИПИ за тяхното адресиране.

Кратък преглед на делата по несъстоятелност в България

Август 2018

Проследявайки данните на Висшия съдебен съвет (ВСС) за броя на делата и техния изход и данните от НСИ относно нефинансовите предприятия в съответната област, прегледът показва мащаба, натовареността, тенденциите и разликите в работата на отделните съдилища.

Несъответствието в уменията като пречка за конкурентноспособността на европейските компании

Август 2018

Разминаването между уменията на работещите и нуждите на бизнеса (т. нар. „skills mismatches“) е феномен, който все по-често попада в полезрението на политиците и на анализаторите.

Ролята на малките и средни предприятия в икономиката на София

Август 2018

Изследването цели да провери състоянието и тенденциите на малките и средни предприятия в София на фона на развитието им през последното десетилетие и в по-широкия контекст на българския бизнес като цяло.

Икономика на публичната и частната сигурност

Август 2018

Анализът представя детайлна картина на сигурността в страната, в нейното частно и публично измерение, разбирани съответно като дейността на частните охранителни фирми и работата на полицията.

Инвестициите на САЩ в България (1990 - 2016) + 7 примера

Октомври 2018

Анализът прави максимално реалистична и обхватна оценка на преките чуждестранни инвестиции с крайна собственост инвеститори от САЩ, като идентифицира български компании, чиито преки чуждестранни собственици са предприятия в трети страни, но крайната собственост е с произход САЩ.

Икономически профил на „квАРТала“ – оценка и перспективи за развитие

Октомври 2018

През 2018 г. ИПИ, с подкрепата на Програма „Европа“ на Столична община, се нае да извърши икономическа оценка на квАРТала, която да очертае перспективите през творческото развитие на района. В рамките на проекта на ИПИ беше извършено преброяване и очертана типологията на всички обекти в квАРТала. Направени бяха също така анкети със собственици и управители на обекти в района, както и с посетители на „квАРТал Фестивал“. Проведоха се и дълбочинни интервюта със заинтересованите страни.

Алтернативен бюджет с ниски данъци и реформи (2019 г.)

Ноември 2018 г.

За 16-та поредна година ИПИ представи Алтернативен бюджет с ниски данъци. Представянето на тазгодишното издание на Алтернативния бюджет е в условия на три поредни години с висок икономически растеж и намаляващи бюджетни излишъци. Въпреки това управляващите продължават да планират бюджетни дефицити, което противоречи както на логиката за водене на устойчива фискална политика, така и на препоръките на ЕК – излишъци при растеж на икономиката и дефицити при спад.

Икономически профил на Столична община

Ноември 2018

София (столица) е най-голямата областна икономика в страната. В столицата се произвежда около 40% от брутният вътрешен продукт на България. Приносът на Столична община към националната икономика се увеличава с умерен, но стабилен темп през последните години, което отразява продължаващата концентрация на икономическа активност в столицата. София (столица) осигурява и най-високия стандарт на живот за своите граждани, сравнено с останалите части на страната. ИПИ направи задълбочен профил на столицата, за да очертае най-големите предимства и предизвикателства пред развитието ѝ.

Модели на финансиране на здравеопазването: възможности за България

Декември 2018

Целта на анализа е да подпомогне усилията на българската държава за провеждане на реформи чрез сравнително изследване на добрите практики за финансиране на здравната система. Анализът обхваща четирите основни модела на финансиране – бюджетно, здравноосигурително, здравнозастрахователно и чрез система от лични сметки, като представя силните и слабите им страни и прави предложения за реформи в България.

Анализите бяха представени на специални събития, страницата на ИПИ и социалните мрежи. По-голямата част от анализите бяха също така изпратени до изпълнителната и законодателната власти като част от активната позиция и участието на ИПИ в обществените обсъждания.

Застъпническа дейност

Сред основните средства за постигане на целите на ИПИ е осъществяването на застъпническа дейност чрез участие в организирания процес на обществени консултации от администрацията. Изпращането на официални становища е част от този процес. През 2018 г. екипът на ИПИ изпрати следните официални становища:

- [Становище на ИПИ относно разработване на предложения за промяна на здравноосигурителния модел в Република България](#)
- [Становище по Раздел VIII „Особени правила по отношение на ЮЛНЦ“ на проект на Правилник за прилагане на Закона за мерките срещу изпирането на пари](#)
- [Становище на ИПИ по Закона за банковата несъстоятелност](#), поискано от Конституционния съд на Република
- [Становище относно законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт](#)
- [Становище относно обществено обсъждане на вариантите за нови райони на България от ниво 2 по европейската класификация \(NUTS-2\)](#)
- [Становище относно внесено предложение в парламента от Инициативен комитет за преразпределение на данъчната тежест](#)

В унисон с работата си ИПИ поддържа няколко **страници**.

- Сайт на ИПИ - www.ime.bg
- Икономическата библиотека на ИПИ и БМА - <http://library.ime.bg/>
- Бедността в България - <http://www.bednostbg.info/>
- Регионални профили - <http://www.regionalprofiles.bg/>
- Моите данъци - <https://www.kolkodavam.bg/>
- Отворени Обществени поръчки - <http://oop.ime.bg/>

Публични събития

Интересът към публичните събития на ИПИ остана висок и през 2018 г. Освен традиционния интерес от медиите, събитията ни бяха посещавани от представители на бизнес асоциации и неправителствени организации, изпълнителната, законодателната и съдебната власти, академичните среди. Събитията бяха с различен формат в зависимост от целите, които бяха поставени.

- Кръгла маса на тема "Икономическите центрове в България" (18 януари 2018)
- Представяне на английската версия на "Регионални профили: показатели за развитие 2017" (13 март 2018)
- Конференция: Право и икономика на незаконната търговия с тютюневи изделия в България (04 юни 2018)
- Летен семинар "Europe & Liberty", Банско 2018 (22-28 юли 2018)
- Икономически профил на квАРТала – оценка и перспективи за развитие (16 октомври 2018)
- Алтернативен бюджет с ниски данъци и реформи (08 ноември 2018)

Медийни изяви

Медийните изяви на екипа на ИПИ показват активно търсене на експертизата на екипа от страна на медиите.

Сред основните медийни партньори на ИПИ през 2018 г. можем да открием Дарик радио, в. Капитал, сп. Мениджър, Блумбърг ТВ, ТВ България он ер, БНР, mediapool.bg, Dnevnik.bg, в. Сера, в. 24 часа, Клуб Z, Investor.bg, ТВ+, bTV, Нова ТВ и др.

Освен публичните събития, основен инструмент на ИПИ за достигане до медиите е седмичният бюлетин на ИПИ „Преглед на стопанската политика“ (http://ime.bg/bg/pr_bg/), който излиза всеки петък с актуални коментари по икономически и правни теми.

The screenshot shows the website interface for "Преглед на стопанската политика" (Review of Economic Policy). The top navigation bar includes links for "НАЧАЛО", "ЗА ИПИ", "ПРОЕКТИ", "СЪБИТИЯ", "АНАЛИЗИ", "МЕДИИ", "EN", and "ИНВЕСТИРАЙТЕ В ИПИ". The main content area features an article titled "Темпът на развитие на българските райони остава незадоволителен" by Явор Алексиев, dated 01.03.2019. Other articles include "Успех при цигарите, а горивата?" by Петър Ганев and "Раздалечаващата централизирана регионална политика в България" by ИПИ. The sidebar on the right contains an archive for 2018, social media links for "Institute for Market Economics", and a "КЛУБ" section for "СТУДЕНТИТЕ КЪМ ИПИ".

За разширяване на своята аудитория, включително и сред медиите, ИПИ използва активно и социалните мрежи.

Партньорства

През цялата година екипът на ИПИ развиваше, започваше и продължаваше сътрудничеството си с организации, хора и медии, които по някакъв начин подкрепяха или ползваха резултатите от дейността ни. Сред основните партньори на ИПИ през 2018 г. можем да открием:

- Фондация „Америка за България“
- Фондация за свободата Науман

- Atlas Network
- Столична община
- Столичната общинска агенция за приватизация и инвестиции (СОАПИ)
- Европейският икономически и социален съвет
- Европейска комисия
- Асарел Медет
- EVN България
- Филип Морис България
- Инфограф
- Медия Таймс Груп
- Lithuanian Free Market Institute
- и др.

Финанси

Общите приходи през 2018 г. нарастват с 20% спрямо м.г. Наблюдава се двойно нарастване на приходите от консултантски услуги, които финансират част от мисията. Приходите от проекти почти остават почти без промяна, а приходите от дарения леко намаляват.

Въпреки увеличението на приходи от консултантски услуги, делът на тези приходи в общите достига едва 24%. Основните приходи за ИПИ са от проектна работа, които формират почти 70% от всички приходи.

Основни финансови данни на ИПИ, хил. лв.

<i>хил. лв.</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Приходи от проекти	237	104	416	621	577	506	442	377	514	504
Приходи от стоп. дейност	692	30	44	41	283	100	70	194	44	161
Др. приходи	0	0	0	0	0	0	9	5	0	5
ОБЩО Приходи	929	134	460	662	860	606	521	576	558	670
Разходи за проекти	237	99	416	574	483	491	442	377	496	549
Разходи за стоп. дейност	518	175	52	37	93	171	93	193	45	162
Др. разходи	0	0	0	0	4	0	1	0	18	4
ОБЩО Разходи	755	274	468	611	580	662	536	570	559	715

Повече финансова информация има в [Отчет за приходите и разходите](#) и [Баланс](#), които са одитирани от АФА.